

ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อพฤติกรรมการขับขี่รถจักรยานยนต์ของผู้มารับบริการ
โรงพยาบาลบ้านด่านลานหอย อำเภอบ้านด่านลานหอย จังหวัดสุโขทัย
Factors Related to Motorcyclist Behavior Among Those Who Received
Services at Ban Dan Lan Hoi Hospital Ban Dan Lan Hoi
District Sukhothai Province

จักรกฤษ เสลา^{1*}, มงคล รัชชะ² และอนุ สุราช³

^{1,2,3} สาขาวิชาอาชีวอนามัยและความปลอดภัย คณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง

*ผู้รับผิดชอบบทความ

Chakkrit Sela^{1*}, Mongkol Ratcha², and Anu Surach³

Email: ChakkritSela@gmail.com^{1*}, Mongkol.r@ru.ac.th², Anu98@windowslive.com³

^{1,2,3}Occupational Health and Safety, Faculty of Public Health,
Ramkhamhaeng University, Thailand

*Corresponding author

Received: September 11, 2020 / Revised: May 28, 2021 / Accepted: May 31, 2021

บทคัดย่อ

การศึกษานี้เป็นการศึกษาเชิงสำรวจแบบภาคตัดขวาง โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาคุณลักษณะส่วนบุคคล ความรู้ ทักษะ และพฤติกรรมการขับขี่รถจักรยานยนต์ และหาความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ ทักษะ และพฤติกรรมการขับขี่รถจักรยานยนต์ของผู้มารับบริการโรงพยาบาลบ้านด่านลานหอย อำเภอบ้านด่านลานหอย จังหวัดสุโขทัย กลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้ที่ขับขี่รถจักรยานยนต์ของผู้มารับบริการในโรงพยาบาล 300 คน เป็นกลุ่มตัวอย่าง ผลการวิจัยพบว่า กลุ่มตัวอย่างเป็นเพศหญิง ร้อยละ 48.3 และเพศชาย ร้อยละ 51.7 ระดับความรู้ในภาพรวม อยู่ในระดับปานกลาง ร้อยละ 54 รองลงมาอยู่ในระดับต่ำ ร้อยละ 25 และระดับสูง ร้อยละ 21 ระดับทักษะในการขับขี่รถจักรยานยนต์ในภาพรวม อยู่ในระดับไม่ดี ร้อยละ 60.3 รองลงมา คือ ระดับดี ร้อยละ 39.7 ระดับพฤติกรรมในการขับขี่รถจักรยานยนต์ในภาพรวม อยู่ในระดับไม่ดี ร้อยละ 51.7 รองลงมา คือ ระดับดี ร้อยละ 48.3 และพบว่า อายุ สถานภาพ และทักษะ มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการขับขี่รถจักรยานยนต์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แต่ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้เฉลี่ยต่อเดือน และความรู้ ไม่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการขับขี่รถจักรยานยนต์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

คำสำคัญ: พฤติกรรม; การขับขี่; รถจักรยานยนต์

Abstract

This study was a cross-sectional survey. The objectives were study personal factor, knowledge, attitudes and motorcyclist behaviors to explain the relationship between knowledge, attitudes and motorcyclist behaviors among those who received services at Ban Dan Lan Hoi Hospital, Ban Dan Lan Hoi District, Sukhothai Province. The sample size was three hundred participants. The result found that the participants consisted of females 48.3% and males 51.7%. The most level of knowledge was in the middle level which was 54%, the low level was 25% and the high level was 21%, respectively. Overall, of attitude level was in bad level 60.3% followed by good level 39.7%. Motorcyclist behaviors level was in bad 51.7% followed by good level 48.3%, meanwhile others results were found that age, status and attitude were significantly related to motorcyclist behaviors at the level of .05 but the education level, occupation, average monthly income and knowledge were no relationship with motorcyclist behavior statistically significant at the level of .05.

Keywords: Behaviors; Riding; Motorcycle

บทนำ

อุบัติเหตุการจราจรทางบกนับเป็นปัญหาหนึ่งที่สำคัญในประเทศไทย จากสถานการณ์อุบัติเหตุทางถนนภายในประเทศตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบันมีแนวโน้มสูงมากขึ้น เนื่องจากมีการใช้ยานพาหนะมากขึ้น จากสถิติโดยสำนักงานตำรวจแห่งชาติ (2563) พบว่า ยานพาหนะที่เกิดอุบัติเหตุสูงสุด 3 อันดับแรก ได้แก่ รถจักรยานยนต์ รถยนต์นั่ง และรถโดยสารขนาดเล็ก

การขับขี่โดยใช้รถจักรยานยนต์เป็นที่นิยมภายในประเทศ เนื่องจากราคาไม่แพงหาซื้อได้ทั่วไป สะดวกต่อการขับขี่ คล่องตัวและรวดเร็ว อย่างไรก็ตาม การขับขี่รถจักรยานยนต์มีความเสี่ยงต่อการเกิดอุบัติเหตุมากที่สุด ปัจจัยเสี่ยงที่ก่อให้เกิดอุบัติเหตุโดยรถจักรยานยนต์ ได้แก่ การขับตามหลังรถคันอื่นในระยะกระชั้นชิด การขับชี่ย้อนศร เป็นปัจจัยเสี่ยงที่ก่อให้เกิดความรุนแรงจากอุบัติเหตุ (ธนัญชัย บุญหนัก, กุหลาบ รัตนสังธรรม, ชิงชัย เมธพัฒน์ และทงศักดิ์ ยิ่งรัตนสุข, 2559) เหตุการณ์ที่ก่อให้เกิดอุบัติเหตุมากที่สุด คือ ชนกัน ล้มเอง (ปิยวรา มานีเวชม์ และอินทนนท์ อัมสุวรรณ, 2561) โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การไม่สวมหมวกนิรภัยในขณะขับขี่ ทำให้ผู้ขับขี่ได้รับบาดเจ็บรุนแรงมากยิ่งขึ้นโดยเฉพาะบริเวณศีรษะ (เฟื่องสิริ ต่อดำรง, 2560; สมภพ รอดเสียงล้ำ, 2552) สาเหตุที่ไม่สวมหมวกนิรภัยในขณะขับขี่รถจักรยานยนต์เนื่องจาก ทำให้มองเห็นไม่ชัดเจน ทำให้เสียทรงผม และ ไม่สะดวกในการพกพา (บรรจง พลไชย และอุไรวรรณ สุกิมานิล, 2554) อย่างไรก็ตามความรู้ทัศนคติที่ดีจะส่งผลให้ผู้ขับขี่รถจักรยานยนต์มีพฤติกรรมเสี่ยงในระดับต่ำ (สุรศักดิ์ สุนทร, วัชรินทร์ โกมลมาลัย, ธาณินทร์ สุธีประเสริฐ และยอดฝัน ปรางศร, 2559) การให้ความรู้ในการขับขี่รถจักรยานยนต์อย่างปลอดภัย

ส่งผลให้ผู้ขับซึ่รถจักรยานยนต์มีความรู้เพิ่มขึ้นและทำให้มีการเปลี่ยนแปลงให้พฤติกรรมในขับซึ่รถจักรยานยนต์อย่างปลอดภัยมากยิ่งขึ้นเมื่อเทียบกับกลุ่มที่ไม่ได้ให้ความรู้ (ชุดิมา เจียมใจ, กรณิพรัตน์ บุญช่วยธนาสิทธิ์ และประเสริฐศักดิ์ กายนาคา, 2559)

จากเป้าหมายและพันธกิจของโรงพยาบาลบ้านด่านลานหอย อำเภอบ้านด่านลานหอย จังหวัดสุโขทัย เรื่อง ส่งเสริมคุณภาพชีวิต ป้องกันภัยสุขภาพ รวมทั้ง พัฒนาระบบสุขภาพให้ยั่งยืนและส่งเสริมการวิจัย และจากการสำรวจและสอบถามข้อมูลของผู้มารับบริการในโรงพยาบาลบ้านด่านลานหอย อำเภอบ้านด่านลานหอย จังหวัดสุโขทัย พบว่า มารับบริการจำนวนมาก มีพฤติกรรมไม่สวมหมวกนิรภัย เวลาขับซึ่และโดยสารรถจักรยานยนต์ ซึ่งผู้วิจัยได้เล็งเห็นปัญหาดังกล่าว จึงได้ทำวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อพฤติกรรม การขับซึ่รถจักรยานยนต์ของผู้มารับบริการโรงพยาบาลบ้านด่านลานหอย อำเภอบ้านด่านลานหอย จังหวัดสุโขทัย เพื่อเป็นข้อมูล และแนวทางในการป้องกันพฤติกรรมในการขับซึ่รถจักรยานยนต์ และลดความรุนแรงจากทางการจราจร

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาคุณลักษณะส่วนบุคคล ความรู้ ทศนคติ และพฤติกรรมในการขับซึ่รถจักรยานยนต์ของผู้มารับบริการโรงพยาบาลบ้านด่านลานหอย อำเภอบ้านด่านลานหอย จังหวัดสุโขทัย
2. เพื่อศึกษาปัจจัยด้านความรู้ ทศนคติ และพฤติกรรมที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมในการขับซึ่รถจักรยานยนต์ของผู้มารับบริการโรงพยาบาลบ้านด่านลานหอย อำเภอบ้านด่านลานหอย จังหวัดสุโขทัย

สมมติฐานของการวิจัย

1. คุณลักษณะส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพ ระดับการศึกษา รายได้ มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมในการขับซึ่รถจักรยานยนต์ของผู้มารับบริการโรงพยาบาลบ้านด่านลานหอย
2. ความรู้ในการขับซึ่รถจักรยานยนต์มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมในการขับซึ่รถจักรยานยนต์ของผู้มารับบริการโรงพยาบาลบ้านด่านลานหอย
3. ทศนคติมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมในการขับซึ่รถจักรยานยนต์ของผู้มารับบริการโรงพยาบาลบ้านด่านลานหอย

การทบทวนวรรณกรรม

ธัญชัย บุญหนัก, กุหลาบ รัตนสังธรรม, ชิงชัย เมธพัฒน์ และทงศักดิ์ ยิ่งรัตนสุข (2559) ศึกษาเรื่อง “ปัจจัยเสี่ยงด้านพฤติกรรมและความบกพร่องของผู้ขับซึ่รถจักรยานยนต์ในเขตอุตสาหกรรมที่มีผลต่อความรุนแรงของอุบัติเหตุจราจร” พบว่า การไม่สวมหมวกนิรภัย การขับตามหลังรถคันอื่นในระยะกระชั้นชิด การขับซึ่ย้อน เป็นปัจจัยเสี่ยงที่ก่อให้เกิดความรุนแรงจากอุบัติเหตุ มากที่สุด

เฟื่องสิริ ต่อดำรงค์ (2560) ศึกษาเรื่อง “ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับระดับความรุนแรงของการได้รับบาดเจ็บที่ศีรษะ ของผู้ประสบอุบัติเหตุจักรยานยนต์” พบว่า เพศและพฤติกรรมเสี่ยงของผู้ขับขี่มีความเกี่ยวข้องกับระดับความรุนแรงของการบาดเจ็บที่ศีรษะ

ปิยวรา มานีเวศม์ และอินทนนท์ อิมสุวรรณ (2561) ศึกษาเรื่อง “การกระจายพื้นที่การเกิดอุบัติเหตุ และลักษณะทั่วไปของผู้ป่วยจากการขับขี่หรือโดยสารรถจักรยานยนต์ที่เข้ารับการรักษาที่ห้องฉุกเฉิน โรงพยาบาลธรรมศาสตร์เฉลิมพระเกียรติ” พบว่า สิ่งที่ทำให้เกิดอุบัติเหตุมากที่สุด คือ ชนกัน ล้มเอง มีอุบัติเหตุอยู่ในบริเวณรอบโรงพยาบาลธรรมศาสตร์เฉลิมพระเกียรติ รัศมีไม่เกิน 10 กิโลเมตร

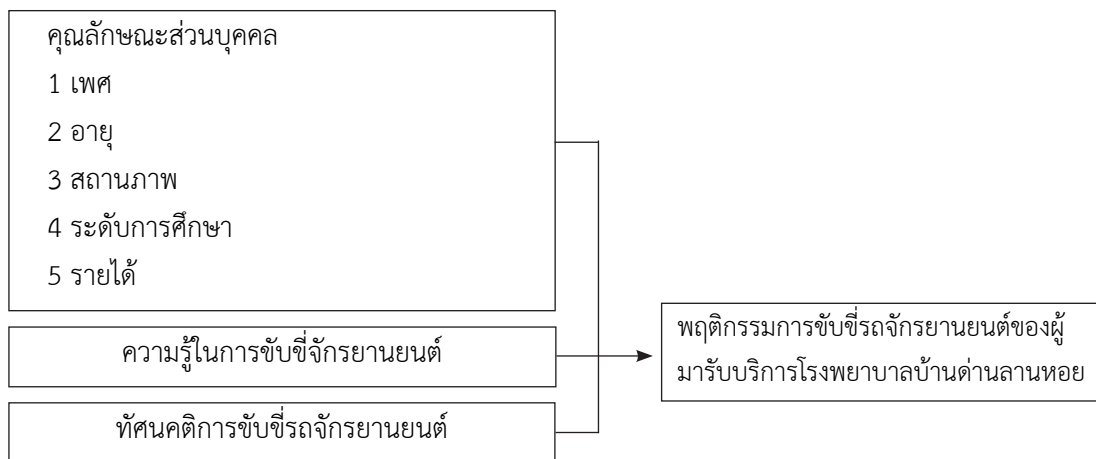
ชุตินา เจียมใจ, กรัณฐรัตน์ บุญช่วยธนาสีทธิ์ และประเสริฐศักดิ์ กายนาคา (2559) ศึกษาเรื่อง “ประสิทธิผลของโปรแกรมสุขศึกษาเพื่อพัฒนาความรู้ทางสุขภาพโดยการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือร่วมใจ ในการสร้างเสริมพฤติกรรมการขับขี่รถจักรยานยนต์อย่างปลอดภัย ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนเบญจมเทพวิทยาคารจังหวัดเพชรบุรี” พบว่า การให้ความรู้ในการขับขี่รถจักรยานยนต์อย่างปลอดภัย ส่งผลให้นักเรียนมีความรู้เพิ่มขึ้นและทำให้มีการเปลี่ยนแปลงให้พฤติกรรมในขับขี่รถจักรยานยนต์อย่างปลอดภัยมากยิ่งขึ้นเมื่อเทียบกับกลุ่มที่ไม่ได้ให้ความรู้

สุรศักดิ์ สุนทร, วชิรินทร์ โกมลมาลัย, ธาณินทร์ สุธิประเสริฐ และยอดฝัน ปรางศร (2559) ศึกษาเรื่อง “ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมเสี่ยงจากการขับขี่รถจักรยานยนต์ของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนมัธยมศึกษาแห่งหนึ่งในจังหวัดสุพรรณบุรี” พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความรู้และทัศนคติ การขับขี่อย่างปลอดภัยในระดับดี และมีพฤติกรรมเสี่ยงจากการขับขี่รถจักรยานยนต์อยู่ในระดับต่ำ เมื่อศึกษาความสัมพันธ์พบว่า ความรู้ ทัศนคติ และปัจจัยส่วนบุคคล มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมเสี่ยงจากการขับขี่รถจักรยานยนต์

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ตัวแปรอิสระ (independent variables)

ตัวแปรตาม (dependent variable)

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย ประกอบด้วย 5 ขั้นตอน ดังนี้

- 1.1 ทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องเพื่อกำหนดกรอบแนวคิดในการทำวิจัย
- 1.2 ออกแบบเครื่องมือในการทำวิจัยและตรวจสอบความเที่ยงตรงและความแม่นยำของเครื่องมือ
- 1.3 กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างในการเก็บข้อมูลและประสานงานไปยังหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
- 1.4 ทำการเก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างโดยทีมงานผู้ทำการศึกษาวิจัยชี้แจงให้กับกลุ่มตัวอย่างและให้กลุ่ม

ตัวอย่างกรออกแบบสอบถาม

- 1.5 เก็บรวบรวมข้อมูล สรุป วิเคราะห์ และสรุปผล

2. เครื่องมือการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้คือแบบสอบถาม โดยเก็บข้อมูลต่าง ๆ ดังต่อไปนี้ ข้อมูลทั่วไป ความรู้ ทักษะ และพฤติกรรมในการขับขี่ยานยนต์ของผู้มารับบริการ

การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ ดังนี้ หาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Index of Item – Objective Congruence) โดยผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่านได้มีค่าเท่ากับ 0.78 และผลการทดสอบของเครื่องมือแบบสอบถามในการวิจัยครั้งนี้ นำไปทดลอง (try-out) ใช้กับผู้มารับบริการที่โรงพยาบาลศรีสังวรสุโขทัย จำนวน 30 คน ได้ความเชื่อมั่นค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาช (Cronbach's alpha coefficient) เท่ากับ 0.76 การพิทักษ์สิทธิของกลุ่มตัวอย่าง การศึกษาครั้งนี้ได้รับการรับรองจริยธรรมการวิจัยจากสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดสุโขทัย เลขที่ IRB 3/2560 เมื่อวันที่ 22 พฤษภาคม พ.ศ. 2560

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร คือ ผู้ขับขี่ยานยนต์ที่มารับบริการโรงพยาบาลบ้านด่านลานหอย อำเภอ บ้านด่านลานหอย จังหวัดสุโขทัย จำนวนทั้งหมด 1,055 คน

กลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้ขับขี่ยานยนต์มารับบริการโรงพยาบาลบ้านด่านลานหอย อำเภอ บ้านด่านลานหอย จังหวัดสุโขทัย จำนวน 300 คน ในระหว่างเดือนกรกฎาคม 2560 ถึงเดือนธันวาคม 2560 โดยการคำนวณจากสูตรขนาดกลุ่มตัวอย่างของ Yamane (1973) ที่ระดับความเชื่อมั่น ร้อยละ 91 และ ค่าความคลาดเคลื่อนร้อยละ 10 ดังนี้

$$n = \frac{N}{1 + (Ne^2)} + 10\%$$

$$n = \frac{N}{1 + (1055(0.05)^2)} + 10\%$$

$$n = 300$$

การวิเคราะห์ข้อมูล

ได้แก่ สถิติเชิงพรรณนา (descriptive statistics) ใช้อธิบายข้อมูลคุณลักษณะส่วนบุคคล โดยนำมาแจกแจงความถี่ (frequency) ร้อยละ (percentage) ค่าเฉลี่ย (mean) และใช้ไคสแควร์ ในการหาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรต้น และตัวแปรตาม

ผลการวิจัย

คุณลักษณะส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่างผู้ขับชีรรถจักรยานยนต์ที่มารับบริการโรงพยาบาลบ้านด่านลานหอย พบว่าจำนวนเพศชายและหญิงใกล้เคียงกัน ส่วนใหญ่อายุอยู่ในช่วงระหว่าง 31-45 ปี สถานภาพสมรส การศึกษาไม่เกินระดับมัธยมศึกษา อาชีพรับจ้างทั่วไป รายได้เฉลี่ยต่ำกว่า 10,000 บาทต่อเดือน ดูตาราง 1

ตาราง 1

คุณลักษณะส่วนบุคคลผู้ขับชีรรถจักรยานยนต์ที่มารับบริการโรงพยาบาลบ้านด่านลานหอย อำเภอบ้านด่านลานหอย จังหวัดสุโขทัย (n = 300)

ข้อมูลส่วนบุคคล	จำนวน	ร้อยละ
เพศ		
ชาย	145	48.3
หญิง	155	51.7
อายุ		
15-30 ปี	113	37.7
31-45 ปี	128	42.7
46-60 ปี	59	19.6
สภาพภาพ		
โสด	113	37.6
สมรส	187	62.4
ระดับการศึกษา		
ไม่เกินระดับมัธยมศึกษา	205	68.3
สูงกว่าระดับมัธยมศึกษา	95	31.7

ตาราง 1 (ต่อ)

ข้อมูลส่วนบุคคล	จำนวน	ร้อยละ
อาชีพ		
เกษตรกรรวม	81	27.0
รับจ้างทั่วไป	118	39.3
นักเรียน/นักศึกษา	37	12.3
รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ	28	9.3
ค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว	34	11.3
อื่นๆ	2	0.7
รายได้		
ต่ำกว่า 10,000 บาท/เดือน	202	67.3
10,001-20,000 บาท/เดือน	86	28.7
20,000 ขึ้นไป	12	4.0

ความรู้ในการขับขี่รถจักรยานยนต์ของผู้มารับบริการโรงพยาบาลบ้านด่านลานหอย อำเภอ บ้านด่านลานหอย จังหวัดสุโขทัย จำนวน 300 คน พบว่า ระดับความรู้ในภาพรวม อยู่ในระดับปานกลาง จำนวน 162 คน (ร้อยละ 54) รองลงมาอยู่ในระดับต่ำ จำนวน 75 คน (ร้อยละ 25) และระดับสูง จำนวน 63 คน (ร้อยละ 21) เมื่อพิจารณาจำแนกความรู้ พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความรู้เกี่ยวกับกฎหมายการสวมหมวกนิรภัย ขณะขับขี่มากที่สุด รองลงมา การไม่ขับขณะมีเมาช่วยลดอุบัติเหตุบนถนน ในขณะที่กลุ่มตัวอย่างมีความรู้ น้อยที่สุด คือ คนซ้อนไม่จำเป็นต้องสวมหมวกนิรภัย ดูตาราง 2

ตาราง 2

ระดับความรู้ในการขับขี่รถจักรยานยนต์ของผู้มารับบริการโรงพยาบาลบ้านด่านลานหอย อำเภอ บ้านด่านลานหอย จังหวัดสุโขทัย (n = 300)

ระดับ	จำนวน (n = 300)	ร้อยละ
ระดับความรู้ต่ำ ($\leq$ ร้อยละ 60)	75	25
ระดับความรู้ปานกลาง (ร้อยละ 60-79)	162	54
ระดับความรู้สูง ($\geq$ ร้อยละ 80)	63	21

ทัศนคติในการขับขี่รถจักรยานยนต์ของผู้มารับบริการโรงพยาบาลบ้านด่านลานหอย อำเภอ บ้านด่านลานหอย จังหวัดสุโขทัย จำนวน 300 คน พบว่า ระดับทัศนคติในภาพรวม อยู่ในระดับไม่ดี จำนวน 181 คน (ร้อยละ 60.3) รองลงมาอยู่ในระดับดี จำนวน 119 คน (ร้อยละ 39.7) เมื่อพิจารณาจำแนกระดับ ทัศนคติ พบว่า มีระดับคะแนนเฉลี่ยสูงสุดคือ ผู้ขับขี่รถจักรยานยนต์คิดว่าคนซ้อนท้ายรถจักรยานยนต์ต้อง สวมหมวกนิรภัยเสมอและหมวกนิรภัยที่ได้มาตรฐานมีราคาแพงทำให้ไม่เกิดอุบัติเหตุ รองลงมา คือ การสวม หมวกนิรภัยทำให้ศีรษะร้อนและผมเสียทรง ตามลำดับ และข้อคำถามที่มีค่าคะแนนเฉลี่ยต่ำสุด คือ ผู้ขับขี่เชื่อว่า หมวกนิรภัยที่ได้มาตรฐานมีราคาแพงทำให้ไม่เกิดอุบัติเหตุและการขับขี่ด้วยความเร็วตามกฎหมายกำหนด ทำให้ถึงที่หมายช้าหรือเกิดขวางเส้นทางจราจร ดูตาราง 3

ตาราง 3

ระดับของทัศนคติในการขับขี่รถจักรยานยนต์ของผู้มารับบริการโรงพยาบาลบ้านด่านลานหอย อำเภอ บ้านด่านลานหอย จังหวัดสุโขทัย (n = 300)

ระดับคะแนนเฉลี่ย	จำนวน (n = 300)	ร้อยละ
ไม่ดี (ค่าคะแนนเฉลี่ยต่ำกว่า 3.66)	181	60.3
ดี (ค่าคะแนนเฉลี่ย 3.67 - 5.00)	119	39.7

พฤติกรรมในการขับขี่รถจักรยานยนต์ของผู้มารับบริการโรงพยาบาลบ้านด่านลานหอย อำเภอ บ้านด่านลานหอย จังหวัดสุโขทัย จำนวน 300 คน พบว่า ระดับพฤติกรรมในภาพรวม อยู่ในระดับไม่ดี จำนวน 155 คน (ร้อยละ 51.7) ส่วนพฤติกรรมการขับขี่รถจักรยานยนต์อยู่ในระดับดี จำนวน 145 คน (ร้อยละ 48.3) ซึ่งมีความต่างกันเพียงเล็กน้อย เมื่อพิจารณาจำแนกระดับพฤติกรรมที่มีระดับคะแนนเฉลี่ยสูงสุดคือ ผู้ขับขี่ นำรถไปตรวจสภาพตามกำหนดทุกปีและเลือกหมวกนิรภัยแบบเต็มใบที่ได้มาตรฐาน รองลงมา คือ ผู้ขับขี่ ตรวจสภาพยางและสภาพของเบรก ครัทซ์ให้อยู่ในสภาพดีก่อนขับขี่ ตามลำดับ และระดับพฤติกรรมที่มีระดับ คะแนนเฉลี่ยต่ำสุด คือ ผู้ขับขี่รถจักรยานยนต์ฝ่าฝืนสัญญาณไฟแดง เมื่อไม่มีรถจากทิศทางอื่น ดูตาราง 4

ตาราง 4

ระดับพฤติกรรมของผู้ขับขี่รถจักรยานยนต์ของผู้มารับบริการโรงพยาบาลบ้านด่านลานหอย อำเภอ บ้านด่านลานหอย จังหวัดสุโขทัย (n = 300)

ระดับคะแนนเฉลี่ย	จำนวน (n = 300)	ร้อยละ
ไม่ดี (ค่าคะแนนเฉลี่ยต่ำกว่า 3.66)	155	51.7
ดี (ค่าคะแนนเฉลี่ย 3.67 - 5.00)	145	48.3

ผลศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมในการขับขี่รถจักรยานยนต์

คุณลักษณะส่วนบุคคลกับพฤติกรรมในการขับขี่รถจักรยานยนต์ของผู้มารับบริการโรงพยาบาลบ้านด่านลานหอย อำเภอบ้านด่านลานหอย จังหวัดสุโขทัย จากการวิเคราะห์ พบว่า อายุ สถานภาพ มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการขับขี่รถจักรยานยนต์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แต่ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้เฉลี่ยต่อเดือน ไม่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมในการขับขี่รถจักรยานยนต์ ดูตาราง 5

ตาราง 5

คุณลักษณะส่วนบุคคลที่มีความสัมพันธ์ต่อพฤติกรรมในการขับขี่รถจักรยานยนต์ของผู้มารับบริการโรงพยาบาลบ้านด่านลานหอย อำเภอบ้านด่านลานหอย จังหวัดสุโขทัย (n = 300)

	พฤติกรรม		χ^2	df	p value
	ไม่ดี	ดี			
เพศ					
ชาย	70(45.2)	75(51.7)	1.292	1	0.256
หญิง	85(54.8)	70(48.3)			
อายุ					
15-30 ปี	50(32.5)	63(43.4)	6.942	2	0.031*
31-45 ปี	66(42.9)	62(42.8)			
46-60 ปี	38(24.6)	21(13.8)			
สถานภาพ					
มีคู่	109(70.3)	78(54.2)	8.317	1	0.004*
ไม่มีคู่	46(29.7)	67(45.8)			
ระดับการศึกษา					
ประถมศึกษา-มัธยมศึกษา	112(72.3)	93(64.1)	2.283	1	0.131
ปวส.-ปริญญาตรี	43(27.7)	52(35.9)			
อาชีพ					
เกษตรกรรม	37(23.9)	44(30.3)	1.646	1	0.800
รับจ้างทั่วไป	63(40.6)	55(37.9)			
นักเรียนหรือนักศึกษา	20(12.9)	17(11.7)			
รับราชการหรือรัฐวิสาหกิจ	15(9.7)	13(9.0)			
ค้าขายหรือธุรกิจส่วนตัว	20(12.9)	16(11.0)			
รายได้เฉลี่ยต่อเดือน					
<10,000 บาท	110(71)	14(31.8)	4.283	2	0.117
10,000-20,000 บาท	37(23.9)	26(59.1)			
>20,000 บาท	8(5.1)	4(9.1)			

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ความรู้ในการขับช้กับพฤติกรรมการขับช้รถจักรยานยนต์ จากการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ในการขับช้รถจักรยานยนต์ของผู้มารับบริการโรงพยาบาลบ้านดํานลานหอย อำเภอบ้านดํานลานหอย จังหวัดสุโขทัย ความรู้ไม่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการขับช้รถจักรยานยนต์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ดูตาราง 6

ตาราง 6

ความรู้ในการขับช้รถจักรยานยนต์ที่มีความสัมพันธ์ต่อพฤติกรรมในการขับช้รถจักรยานยนต์ของผู้มารับบริการโรงพยาบาลบ้านดํานลานหอย อำเภอบ้านดํานลานหอย จังหวัดสุโขทัย (n = 300)

	พฤติกรรม		χ^2	df	p value
	ไม่ดี	ดี			
ความรู้ในการขับช้รถจักรยานยนต์					
ต่ำ(≤ร้อยละ 60)	41(26.5)	34(23.4)	5.376	2	0.068
ปานกลาง(ร้อยละ 60-79)	74(47.7)	87(60.0)			
สูง(≥ร้อยละ 80)	40(25.8)	24(16.6)			

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ทัศนคติกับพฤติกรรมในการขับช้รถจักรยานยนต์ จากการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างทัศนคติกับพฤติกรรมในการขับช้รถจักรยานยนต์ ของผู้มารับบริการโรงพยาบาลบ้านดํานลานหอย อำเภอบ้านดํานลานหอย จังหวัดสุโขทัย ทัศนคติมีความสัมพันธ์กับ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ดูตาราง 7

ตาราง 7

ทัศนคติในการขับช้รถจักรยานยนต์ที่มีความสัมพันธ์ต่อพฤติกรรมในการขับช้รถจักรยานยนต์ของผู้มารับบริการโรงพยาบาลบ้านดํานลานหอย อำเภอบ้านดํานลานหอย จังหวัดสุโขทัย (n = 300)

	พฤติกรรม		χ^2	df	p value
	ไม่ดี	ดี			
ทัศนคติในการขับช้รถจักรยานยนต์					
น้อยกว่าร้อยละ 80	148(95.5)	43(29.7)	140.343	1	0.000*
เท่ากับหรือมากกว่าร้อยละ 80	7(4.5)	102(70.3)			

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

อภิปรายผลการวิจัย

เมื่อศึกษาคุณลักษณะส่วนบุคคล พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่จะเป็นวัยกลางคน การศึกษาอยู่ในช่วงมัธยม เนื่องจากประชาชนส่วนใหญ่ประกอบอาชีพรับจ้าง ไม่มีโอกาสได้ศึกษาต่อในระดับสูง อีกทั้งจังหวัดสุโขทัย รายได้เฉลี่ยต่ำ เนื่องจากจังหวัดสุโขทัยไม่ได้มีโรงงานอุตสาหกรรมทำให้ประชาชน ประกอบอาชีพรับจ้างทั่วไปและเกษตรกรเป็นหลัก

ความรู้ในการขับซิ่งรถจักรยานยนต์ของกลุ่มตัวอย่าง ส่วนใหญ่อยู่ในระดับปานกลาง เนื่องจากยังไม่ได้รับข้อมูลข่าวสารและความรู้ด้านการขับซิ่งรถจักรยานยนต์ที่เพียงพอ และขาดการอบรมด้านการขับซิ่งรถจักรยานยนต์ รวมทั้งยังขาดความรู้ด้านกฎหมายจราจร

ทัศนคติในการขับซิ่งรถจักรยานยนต์ของกลุ่มตัวอย่าง อยู่ในระดับที่ไม่ดี เนื่องจากผู้ขับซิ่งมีทัศนคติว่าการขับซิ่งด้วยความเร็วตามกฎหมายกำหนดทำให้ถึงที่หมายช้าหรือกีดขวางเส้นทางจราจร การสวมหมวกนิรภัยที่ได้มาตรฐานมีราคาแพงทำให้เกิดอุบัติเหตุ และการนั่งซ้อนท้ายไปกันหลายคนจะได้ประหยัดน้ำมัน

พฤติกรรมในการขับซิ่งรถจักรยานยนต์ของกลุ่มตัวอย่าง ระดับพฤติกรรมในภาพรวม อยู่ในระดับไม่ดี เนื่องจากผู้ขับซิ่งรถจักรยานยนต์ส่วนใหญ่ยังมีพฤติกรรมการฝ่าฝืนสัญญาณไฟแดง เมื่อไม่มีรถจากทิศทางอื่น ผู้ขับซิ่งมีสภาพร่างกายไม่พร้อมเนื่องจากการพักผ่อนไม่เพียงพอต่อขับซิ่งรถจักรยานยนต์ เช่น ทนฝนขับซิ่งรถจักรยานยนต์ในขณะที่ยังง่วงนอน และผู้ขับซิ่งรถจักรยานยนต์มีพฤติกรรมการดื่มสุราขณะขับซิ่งรถจักรยานยนต์

เมื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะส่วนบุคคล ความรู้ ทัศนคติ กับพฤติกรรมการขับซิ่งรถจักรยานยนต์ของผู้มารับบริการโรงพยาบาลบ้านด่านลานหอย อำเภอบ้านด่านลานหอย จังหวัดสุโขทัย ดังต่อไปนี้

สมมุติฐานที่ 1 ปัจจัยคุณลักษณะส่วนบุคคลมีความสัมพันธ์ กับพฤติกรรมการขับซิ่งรถจักรยานยนต์ของผู้มารับบริการโรงพยาบาลบ้านด่านลานหอย อำเภอบ้านด่านลานหอย จังหวัดสุโขทัย พบว่า อายุ สถานภาพ มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการขับซิ่งรถจักรยานยนต์เองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แต่ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้เฉลี่ยต่อเดือน ใบอนุญาตขับซิ่งรถจักรยานยนต์ ไม่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมในการขับซิ่งรถจักรยานยนต์สอดคล้องกับการศึกษาของอรุณประไพ วรรณบุตร, จุราพร ทอนมาต, ปรางค์ทิพย์ บุญเรืองศรี, วรรณวิไล ไกรวัน และมัสณี กาแบ (2551) ศึกษาเรื่อง *ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรม การสวมหมวกนิรภัยของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม* กลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม จำนวน 120 คน ผลการวิจัยพบว่า กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาส่วนมากเป็นเพศชาย ร้อยละ 78.3 กลุ่มอายุอยู่ในช่วง 21-23 ปี ร้อยละ 45.0 สำหรับตัวแปรที่พบความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติกับพฤติกรรมการสวมหมวกนิรภัย

สมมุติฐานที่ 2 ความรู้มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการขับซิ่งรถจักรยานยนต์ของผู้มารับบริการโรงพยาบาลบ้านด่านลานหอย อำเภอบ้านด่านลานหอย จังหวัดสุโขทัย จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลวิจัย พบว่า ความรู้ในการขับซิ่งรถจักรยานยนต์ของผู้มารับบริการโรงพยาบาลบ้านด่านลานหอย อำเภอบ้านด่านลานหอย

จังหวัดสุโขทัย ความรู้ไม่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการขับซึ่รถจักรยานยนต์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ดังนั้น การศึกษาวิจัยนี้ความรู้ไม่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการขับซึ่รถจักรยานยนต์ เพราะอาจเป็นเรื่องของการขาดความรู้ และจะต้องใช้ระยะเวลาในการศึกษาความรู้

สมมุติฐานที่ 3 ทศนคติมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการขับซึ่รถจักรยานยนต์ของผู้มารับบริการโรงพยาบาลบ้านด่านลานหอย อำเภอบ้านด่านลานหอย จังหวัดสุโขทัย จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลวิจัย พบว่า ทศนคติ กับพฤติกรรมในการขับซึ่รถจักรยานยนต์ ของผู้มารับบริการโรงพยาบาล บ้านด่านลานหอย อำเภอ บ้านด่านลานหอย จังหวัดสุโขทัย ทศนคติมีความสัมพันธ์กับ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ข้อเสนอแนะจากการศึกษา

จากผลการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ มีความรู้ในระดับปานกลาง ทศนคติและพฤติกรรมอยู่ในระดับไม่ดี ดังนั้นควรมีการสนับสนุนให้ผู้มารับบริการโรงพยาบาลบ้านด่านลานหอย อำเภอบ้านด่านลานหอย จังหวัดสุโขทัย ได้รับความรู้ ความเข้าใจในด้านการขับซึ่รถจักรยานยนต์ที่ถูกต้องและปลอดภัยเพื่อปรับเปลี่ยน ทศนคติและพฤติกรรมการขับซึ่รถจักรยานยนต์ไปในทางที่ดีขึ้น

เอกสารอ้างอิง

- ชุดิมา เจริญใจ, กรณิธรรัตน์ บุญช่วยธนาสิทธิ์ และประเสริฐศักดิ์ กายนาคา. (2559). ประสิทธิผลของโปรแกรม สุขศึกษาเพื่อพัฒนาความรอบรู้ทางสุขภาพโดยการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือร่วมใจ ในการ สร้างเสริมพฤติกรรมการขับซึ่รถจักรยานยนต์อย่างปลอดภัย ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษา ตอนต้น โรงเรียนเบญจมเทพอูทิศจังหวัดเพชรบุรี. *วารสารศึกษาศาสตร์ปริทัศน์*, 31(3), 205-215.
- ธัญชัย บุญหนัก, กุหลาบ รัตนสังธรรม, ชิงชัย เมธพัฒน์ และทนต์ศักดิ์ ยิ่งรัตนสุข. (2559). ปัจจัยเสี่ยงด้าน พฤติกรรมและความบกพร่องของผู้ขับซึ่รถจักรยานยนต์ในเขตอุตสาหกรรม ที่มีผลต่อความรุนแรง ของอุบัติเหตุจราจร. *วารสารสาธารณสุขศาสตร์*, 46(3), 261-270.
- บรรจง พลไชย และอุไรวรรณ สุกนิมานิล. (2554). พฤติกรรมการใช้หมวกนิรภัยของนักศึกษาคณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยนครพนม. *วารสารการพยาบาลและสุขภาพ*, 5(2), 117-127.
- ปิยวรา มานีเวศม์ และอินทนนท์ อิมสุวรรณ. (2561). การกระจายพื้นที่การเกิดอุบัติเหตุและลักษณะทั่วไป ของผู้ป่วยจากการขับซึ่หรือโดยสารรถจักรยานยนต์ที่เข้ารับการรักษาที่ห้องฉุกเฉิน โรงพยาบาล ธรรมศาสตร์เฉลิมพระเกียรติ. *ธรรมศาสตร์เวชสาร*, 18(4), 579-589.
- เฟื่องสิริ ต่อดำรงค์. (2560). ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับระดับความรุนแรงของการได้รับบาดเจ็บที่ศีรษะของผู้ประสบ อุบัติเหตุจักรยานยนต์. *วารสารแพทย์เขต 4-5*, 36(3), 138-1440.
- สำนักงานตำรวจแห่งชาติ. (2563). *จำนวนคดีอุบัติเหตุจราจร แยกรายจังหวัด*. ค้นเมื่อ 11 กันยายน 2563, จาก <http://trso.thairoads.org/statistic/watch/detail/129>

- สมภพ รอดเสียงล้ำ. (2552). พฤติกรรมการสวมหมวกนิรภัยของนักเรียน. ค้นเมื่อ 25 มกราคม 2560, จาก <http://brary.cmu.ac.th>
- สุรศักดิ์ สุนทร, วชิรินทร์ โกมลมาลัย, ธาณินทร์ สุธิประเสริฐ และยอดฝัน ปรางศร. (2559). ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมเสี่ยงจากการขับขีรถจักรยานยนต์ของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนมัธยมศึกษาแห่งหนึ่งในจังหวัดสุพรรณบุรี. *วารสารเครือข่ายวิทยาลัยพยาบาลและการสาธารณสุขภาคใต้*, 7(1), 74-86.
- อรุณประไพ วรรณบุตร, จุราพร ทอนมาต, ปรานค์ทิพย์ บุญเรืองศรี, วรรณวิไล ไกรวัน และมัสณี กาแบ. (2551). รายงานการวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการสวมหมวกนิรภัยของนักศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม.
- Yamane, T. (1973). *Statistics: An introductory analysis* (3rd ed.) New York: Harper and Row.

